

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2175/2020
27.01.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца Социјалистичке партије Србије из Новог Београда, коју заступају пуномоћници Ивица Чолак и Андреа Николић, адвокати из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, уз учешће умешача на страни тужене Општине Бачки Петровац, коју заступа правобранилац Општине Бачки Петровац, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3169/19 од 18.12.2019. године, у седници већа од 27.01.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 3169/19 од 18.12.2019. године и пресуда Вишег суда у Новом Саду П 332/2016 од 06.05.2019. године, па се предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 332/2016 од 06.05.2019. године тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је тужилац титулар права својине на делу зграде саграђене у Бачком Петровцу на парцели број ..., која је ближе описана у изреци првостепене пресуде, као и да се утврди да је тужилац титулар права коришћења на земљишту на коме је саграђена предметна зграда у идеалној сразмери дела који одговара површини просторија које су у њеном власништву, што би тужена била дужна да призна и трпи, те да се изврши упис утврђеног права код надлежног органа се одбија. Тужилац је обавезан да туженој на име трошкова поступка исплати 61.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, а одбијен је захтев за камату на досуђене трошкове поступка од доношења одлуке па до извршности.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3169/19 од 18.12.2019. године одбијена је жалба тужиоца и пресуда Вишег суда у Новом Саду П 332/2016 од 06.05.2019. године потврђена, а захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка је одбијен.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаних разлога.

Испитујући побијану пресуду на основу чл. 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је основана уједињењем Савеза комуниста Србије и Социјалистичког савеза радног народа Србије и уписана у Регистар политичких организација 27.07.1990. године. Савез комуниста Војводине је 20.10.1990. године донео одлуку да се имовина Савеза комуниста Војводине преноси на Социјалистичку партију Србије, Покрајинску организацију СПС у Војводини са 31.12.1990. године. Статутом тужиле од 14.12.2014. године утврђено је да иста има статус јединственог правног лица, те да имовина Социјалистичке партије Србије једна јединствена. Решењем Општинског суда у Бачком Петровцу од 18.05.1988. године дозвољена је укњижба права власништва на 891/18144 дела стамбене зграде, саграђене на парцели број ... уписане у земљишно књижни уложак број ... КО ... под телом 1, заједно са преносом права коришћења на 891/18144 дела грађевинског земљишта друштвене својине уписаног у истом земљишно књижном улошку број ... КО ... под парцелом број ... неизграђено грађевинско земљиште од 3,56 ари, парцела број ... од 2,48 ари и парцела број ... кућиште и двориште од 3,88 ари са имена АА рођене АА1 из ..., ББ из ... и ВВ лишене пословне способности из ... коју заступа мајка АА, рођена АА1 по правном наслову развргнућа имовинске заједнице и куповине у корист друштвене својине уз истовремену укњижбу прва коришћења у корист Општинског комитета Савеза комуниста Војводине Бачки Петровац. Између Скупштине општине Бачки Петровац и Општинског комитета Савеза комуниста Војводине Бачки Петровац и Већа савеза синдиката општине Бачки Петровац је 12.07.1988. године закључен уговор о замени непокретности којим је уговорено да уговорне стране међусобно замењују некретнине тако што Скупштина општина Бачки Петровац даје у замену своје некретнине уписане у земљишно књижни уложак број .../... КО ... – посебан део зграде Скупштине општине саграђен на парцели ..., која се састоји од једне сале за састанке, 11 канцеларија и ходника у укупној површини од 366,74 м² у корист Општинског комитета Савеза комуниста Војводине Бачки Петровац и Већа савеза синдиката општине Бачки Петровац, а Општински комитет Савеза комуниста Војводине Бачки Петровац даје у замену своје целе некретнине уписане у земљишно књижном улошку број ... КО ..., парцела број ... неизграђено грађевинско земљиште од 3,56 ари, парцела број ... од 2,48 ари и парцела број ... од 3,88 ари на којој парцели се налази саграђена кућа број ... у корист Скупштине општине Бачки Петровац, а Већа савеза синдиката општине Бачки Петровац даје у замену целе своје некретнине уписане у земљишно књижни уложак број ... КО Бачки Петровац парцелу ..., кућа број ... са двориштем у селу од 5,65 ари у корист Скупштине општине Бачки Петровац. Наведеним уговором Скупштина општина Бачки Петровац дала је дозволу да се на предметним некретнинама укњижи право коришћења у једнаким деловима у корист Општинског комитета Савеза комуниста Војводине Бачки Петровац и Већа савеза синдиката општине Бачки Петровац. Уговорено је да Општински комитет Савеза комуниста Војводине Бачки Петровац и Општинско веће синдиката Бачки Петровац ступити у посед замењених некретнина 01.11.1988. године. Решењем Општинског суда у Бачком Петровцу од 16.08.1988. године дозвољена је укњижба права коришћења на целим некретнинама уписаних у земљишно књижни уложак број .../... КО ... и то део зграде Скупштине општине Бачки Петровац, саграђене на парцели број ... која се састоји

од једне сале за састанке означене бројем ..., затим 11 канцеларија означених бројевима и дела ходника у укупној површини од 336,74 м² у корист Општинског комитета Савеза комуниста Војводине Бачки Петровац и Већа савеза синдиката општине Бачки Петровац. Општински комитет Савеза комуниста Војводине Бачки Петровац као правни претходник Општинског одбора СПС Бачки Петровац и Веће савеза синдиката општине Бачки Петровац склопили су 29.01.1991. године деобни уговор којим су се сагласили да се врши деоба напред наведених некретнина тако што ће сваки од њих остати корисник на следећим непокретностима: сале за састанак број 1, просторији број 2, 3, 16, 21 и 22 деобом је добио Општински одбор СПС Бачки Петровац као правни следбеник Општинског комитета Савеза комуниста Војводине Бачки Петровац, а друге просторије је добило Већа савеза синдиката док ће ходник уговорне стране убудуће користити заједно, као и просторију број 1 – салу за састанке. На основу овог деобног уговора Општински суд у Бачком Петровцу је решењем од 20.02.1991. године дозволио укњижбу права коришћења на делу зграде бивше Скупштине општине Бачки Петровац са означеним просторијама и то са имена сукорисника Већа савеза синдиката Општине Бачки Петровац по правном наслову деобе у корист Социјалистичке партије Србије, Покрајинска организација СПС у Војводини, Општинска организација Бачки Петровац. Решењем Општинског суда у Новом Саду, Одељења у Бачком Петровцу од 15.05.2002. године на основу Закона о финансирању политичких странака дозвољена је укњижба права власништва на целој некретнини уписаној у земљишно књижни уложак број .../... КО Бачки Петровац и то део бивше зграде Скупштине општине Бачки Петровац саграђене на парцели број 20 која се састоји од једне сале за састанке означене бројем 1 и канцеларија – просторија означене бројевима 2, 3, 16, 21 и 22 у укупној површини од 108,99 м² заједно са преносом заједничког права коришћења грађевинског земљишта у друштвене својине са осталим сувласницима појединих етажних делова исте зграде грађевинског земљишта под парцелом број ... и кућиште и двориште од 10,93 ара са Социјалистичке партије Србије, Покрајинске организације СПС у Војводини, Општинске организације Бачки Петровац у корист државне својине власништво СРЈ. Катастарска парцела број ... се налази у улици ... број ... на којој је изграђен објекат са кућним бројем ... Сала за састанке носи број 1 и исту користе тужиља и синдикат, до канцеларије 2, 16, 21 и 22 користи тужиља за одржавање седница Општинског одбора и за дежурство два-три пута недељно.

Тужилац у овој парници, Социјалистичка партија Србије тражи да се према туженој Републици Србији утврди да је власник дела бивше зграде Скупштине општине Бачки Петровац и сувласник земљишта испод бивше зграде. Првостепени суд налази да је тако постављен тужбени захтев неоснован због недостатка пасивне легитимације на страни тужене Републике Србије, односно по мишљењу тог суда тужбу је требало усмерити према власнику непокретности, а то је Општина Бачки Петровац у чијем власништву је предметна парцела и изграђена зграда на парцели, па с обзиром да тужбом није обухваћен власник непокретности захтев је одбијен. Међутим, другостепени суд сматра да није правилан став првостепеног суда о непостојању пасивне легитимације на страни тужене Републике Србије, с обзиром да је предмет потраживања право својине на објекту на коме је као власник била уписана СРЈ чији је правни следбеник тужена Република Србија, а што се тиче захтева у односу на земљиште исто због правила успостављања јединства непокретности које је прописано Законом о планирању и изградњи по коме објекат и земљиште на коме је саграђен представљају јединствен предмет права својине, тужена Република Србија је пасивно легитимисана. Међутим, по мишљењу другостепеног суда тужбени захтев тужиоца је

ипак неоснован, јер је Законом о финансирању политичких странака прописано да имовина која је била на управљању, коришћењу и располагању Савеза комуниста Југославије, Социјалистичког савеза радног народа Југославије и Савеза социјалистичке омладине Југославије, а коју су чинили објекти, пословни простор, опрема, канцеларијски намештај и слично, својина је Савезне Републике Југославије. При томе, другостепени суд констатује да у време стицања предметних некретнина Савез комуниста Србије чији је део био и правни претходних тужиоца Савез комуниста Војводине, је као друштвено-политичка организација могао да стиче средства из доприноса својих чланова и других извора на основу самоуправног споразума уговора и другог правног посла, у складу са тада важећим Законом о друштвеним организацијама и удружењима грађана, те је у складу са тим Законом, као друштвеним, могао располагати тим средствима у складу са законом и статутом. Међутим, тужилац у току трајања поступка није пружио нити предложио доказе на околности да је имовина која је предмет спора стечена средствима правног претходника тужиоца, односно да је исплата вредности сувласничких делова вршена од чланарине, а не и из других средстава која су као друштвени стицаоци могли стицати на основу самоуправних споразума и на други начин. Другостепени суд налази да нису испуњени ни законски услови за стицање својине на спорним непокретностима путем одржаја.

Овакав закључак другостепеног суда се за сад не може прихватити као правилан, јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало неправилно и непотпуно утврђено. Пре свега, правилан је став другостепеног суда о пасивној легитимацији Републике Србије у овом спору, а разлоге које у том правцу навео другостепени суд у свему прихвата и овај суд. Међутим, не може се прихватити став другостепеног суда да се на конкретан случај примењују одредбе Закона о финансирању политичких странака („Службени лист СРЈ“, бр. 73/2000) односно одредба члана 13. став 1. тог закона, по којој имовина која је била на управљању коришћењу и располагању Савеза комуниста Југославије, Социјалистичког савеза радног народа Југославије и Савеза социјалистичке омладине Југославије, а коју су чинили објекти, пословни простор, опрема, канцеларијски намештај и слично, својина је Савезне Републике Југославије. Наиме, спорна имовина у конкретном случају никада није била на управљању, коришћењу и располагању Савезу комуниста Југославије. Према општим актима Савез комуниста Југославије – Статуу некадашњи Општински комитет Савеза комуниста је био самостална организација, а о чему се овај суд већ изјаснио кроз своју пресуду Рев 14/10 од 17.02.2010. године. Отуда поменути Закон о финансирању политичких странака није могао да буде основ за укњижење спорне имовине, као власништво Савезне Републике Југославије, а како је то урађено у конкретном случају. Полазећи од утврђених чињеница по којима је правни претходник тужиоца спорне непокретности стекао правним послом и то теретним путем, те да је укњижен на основу ваљаног правног основа као титулар права, то значи да је по члану 33. Закона о основама својинско правних односа правни претходник тужиоца постао и власник спорних непокретности. Уз то, спорну непокретност правни претходник односно тужилац стекао је уговором о замени, а не купопродајом, па се у том смислу и питање из којих средстава је непокретност купљена не може поставити на начин како је то чинио другостепени суд. С обзиром да је правни претходник тужиоца у време стицања имовине која је касније служила за замену са општином као основни извор прихода имао допринос својих чланова – чланарину, а да су се за средства могли користити и други извори на основу самоуправног споразума, уговора или другог правног посла, није терет доказивања да је имовина стечена управо из других

средстава на тужиоцу, већ на ономе ко тако нешто тврди, те је у том смислу другостепени суд погрешно применио и правило о терету доказивања, при чему се тим питањима бавио без одржане расправе. Све наведено су разлози због којих су нижестепене одлуке морале бити укинуте на основу члана 416. став 2. ЗПП.

У поновном поступку, првостепени суд ће имати у виду све што је напред наведено, па ће уз правилну примену материјалног права оценити изведене доказе и након тога донети на закону засновану одлуку.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић